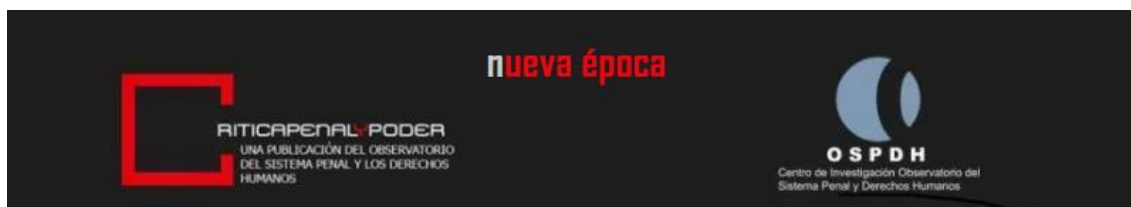

Revista Crítica Penal y Poder (Nueva Época),
2022, nº 23, “De Gèneres i Qüestió Criminal”
Observatori del Sistema Penal i Drets Humans
Universitat de Barcelona

1. Presentació i agraïments.

Des de l'Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans de la Universitat de Barcelona, tenim l'enorme gust de poder presentar aquest nou número de *Crítica Penal y Poder* “*NUEVA ÉPOCA*”, *Revista científica de la UB* que, havent pogut superar els problemes dels darrers dos anys, fonamentalment provocats per la pandèmia de la Covid-19, ara relançem amb un equip de joves estudiants del programa de Doctorat en Dret i Ciència Política de la universitat, que s'han incorporat al nou **Comitè de Redacció** de la revista.

Elles i ells són **Maia Giancarelli, Lucía Sbriller, Carlo Gatti y Rodrigo Chaverra**, amb qui hem treballant molt al llarg del present any per poder relançar aquesta publicació que posseeix ja més d'una dècada d'història. A totes elles i ells els vull agrair molt profundament el seu interès, compromís i rigor demostrat que ha fet possible la publicació del present número i la planificació dels següents. Així ho han demostrat sobradament amb la seva feina en l'elaboració de les seccions que componen aquesta edició, que duu el número 23, tant pel que fa a continguts, com als formats, cerques i dissenys que presenten.

Abans de continuar, també vull agrair profundament al company i professor **Héctor Silveira Gorski** qui durant els anys anteriors va treballar profundament en l'armat i sosteniment de la revista; sense la seva dedicació no haguéssim arribat fins aquí.

Així mateix, haig de mostrar també un reconeixement a totes les persones que han treballat durant aquests mesos previs com a **revisores de tots els articles** que s'han sotmès a una rigorosa avaluació, les quals han mostrat amb el seu examen dels textos presentats, un alt nivell de lectura i també d'exigència i qüestionament respecte a l'acceptació i el rebuig dels articles rebuts.

A totes les persones que han enviat els articles que componen aquest monogràfic titulat “De gèneros y sistema penal”, els agraeixo la confiança dipositada en la nostra publicació. I als qui ens han remès materials per seccions especials de la revista, ja sigui difonent les seves activitats, com presentant ressenyes d'altres obres, vull reconèixer-los especialment per la seva feina en la confecció d'aquests textos.

Finalment, al Vicerectorat de Relacions Institucionals, Comunicació i Política lingüística de la Universitat de Barcelona, vull agrair-li la seva ajuda, impuls i aportació d'alguns recursos que han ajudat també a la present publicació.

Confiem que aquesta “nova època” de *Crítica Penal y Poder* sigui de bon grat de les i els lectors i convidem a l'enviament de nous treballs per continuar alimentant aquesta aventura politicocultural que realitzem des de l'Observatori.

2. Estructura i seccions del present número.

Com s'ha dit, aquest número va ser concebut com un de caràcter monogràfic relatiu al tema, com es va titular, “De géneros y sistema penal”. El mateix s'estructura en diverses seccions que, explicades aquí de forma breu, són les següents.

Articles de fons.

En el present número, aquesta secció es compon de cinc treballs que han de ser enumerats aquí:

- *¿Qué género en la intervención restaurativa?*, que Paz Francés ens envia des de la Universidad de Navarra amb una profunda reflexió que apuntali una justícia no punitivista.
- *La violencia institucional en las sanciones disciplinarias a reclusas*, que ens envia des de Roma Alicia Alonso, desenvolupant una sempre pendent perspectiva de gènere en l'àmbit penitenciari.
- *Marital rape: hidden female narratives*, ha sigut elaborat i enviat des de Brasil per Mariana Tavora i Bruno Amaral, en un intent de treure a la llum veus i discursos tradicionalment silenciats.
- *Soluciones o procesos compositivos y salidas alternativas como respuesta al creciente punitivismo*, on el Jutge argentí Carlos Caramuti entreveu possibilitats de cerques no punitivistes en el camp de la violència de gènere.
- *El feminicidio: de la sociología o legalidad a la impunidad*, en el qual Laura Palacios reflexiona sobre la tragèdia de l'assassinat de dones i les narratives que poden desembocar la impunitat.

Com pot veure's, una secció amb nombroses reflexions que, travessades per la temàtica del monogràfic que presentem, aborda una multiplicitat temàtica que confiem que sigui d'interès al públic lector.

Materials de treball i d'estudi.

En aquesta secció volem presentar, com el seu nom indica, elements que poden ser útils per donar a conèixer iniciatives, propostes de treball, jornades, informes nacionals i internacionals sobre drets humans i materials semblants. En aquesta ocasió n'hem seleccionat tres.

- El treball que realitzen des de Barcelona les advocades de IACTA, Sociojurídica SCCLP. Es tracta d'una cooperativa de treball sense ànim de lucre, constituïda el

2021 amb la finalitat d'exercir l'advocacia des d'una clara vocació social, de servei a l'interès col·lectiu i de transformació social. IACTA reivindica la funció social de les professions jurídiques i la necessitat que assumeixin un compromís ètic amb les injustícies de la societat, mitjançant la defensa de drets, la protecció dels col·lectius més vulnerables, així com el foment de formes més horitzontals de participació democràtica i de principis de l'economia social i feminista.

- Presentem, així mateix, l'Informe elaborat per RIMUF, primera associació internacional de dones familiars de persones privades de llibertat, en el que s'ofereix una cartografia detallada i desoladora de les repercussions que, en vuit països diversos iberòfons, l'experiència carcerària d'una persona familiar té sobre les dones, qui pateixen un aprofundiment aclaparador de la ja asimètrica assignació de tasques de cura naturalitzada en l'estructura de les nostres societats.
- També incloem l'article dels advocats populars La Ciega, un Col·lectiu d'Advocats Populars fundat a l'Argentina l'any 2007. La seva vocació consisteix en repensar les eines jurídiques de la professió com un suport legal al servei de les lluites socials i del camp popular, així com un instrument de defensa en qüestions antirepressives i de protecció de grups vulnerabilitzats.

In memoriam.

Al llarg del 2022, ens varen deixar dues meravelloses mestres, amigues i referents dels estudis de gènere, d'història i de criminologia feminista. Marina Graziosi i Gerlinda Smaus, a la memòria de les quals dediquem no només el present número, sinó aquesta secció en particular, que van constituir per mi, el primer coneixement que fa unes quantes dècades (quan molt poc o quasi res se'n parlava sobre la condició femenina) vaig tenir la fortuna d'apropar-m'hi, a Itàlia (a Roma) amb la Mariana, i a Alemanya (A Saarbrücken) amb la Gerlinda.

Gràcies al treball reconstructiu desenvolupat per Christina Giannoulis sobre l'obra de Gerlinda Smaus, hem pogut traduir i publicar les seves contribucions sobre la primera Criminologia feminista i conèixer les importantíssimes aportacions de Gerlinda, primer de la seva oriünda (aleshores) República Txecoslovaca en la seva joventut i, posteriorment, en la seva edat adulta a Alemanya a l'Institut de Filosofia Legal i Social de la Universitat de Saarland, també treballant a prop d'Alessandro Baratta.

Així mateix, i gràcies a la documentació aportada per Luigi Ferrajoli, hem tingut accés a conèixer tot el procés de formació de Marina Graziosi i la seva feina com a historiadora de la condició femenina, en la construcció del que possiblement va anomenar com ningú, la consolidació ideològica de la dona en la història jurídica com a *infirmetas sexus*. Hem traduït també la conferència pronunciada a aquest respecte fa uns deu anys a Barcelona

quan, a més, en aquesta mateixa revista vam publicar el 2012, una àmplia entrevista que li vam realitzar.

No volem citar aquestes dues grandíssimes dones amb cap tristesa; totes dues tenien una alegria i una vitalitat extraordinàries i així volem recordar-les, les seves obres ens acompanyen i estem contents de donar a conèixer al públic d'Espanya i d'Amèrica Llatina les aportacions que totes dues van deixar per sempre.

Ressenyes d'obres.

Finalment, en aquest apartat procurarem donar a conèixer obres que estimem des de la Redacció de la revista que poden resultar d'interès al públic lector de la nostra publicació. Hem decidit incorporar quatre recensions d'obres que s'enumeren a continuació.

- *Feminismos jurídicos. Interpelaciones y debates*, de Costa Wegman, Malena y Lerussi, Romina (compiladores), Siglo del Hombre editors, Universidad de los Andes, Facultat de Dret, Colòmbia, 2022, 320 p. (recensió a càrrec d'Ileana Arduino).
- *Otr*s dicen. Textos de otras latitudes para repensar la relación entre feminismos, violencias y justicias*, Grup de treball Feminismos y justicia penal INECIP, Publicacions INECIP, Argentina, 2022, 165 p. (recensió a càrrec de Magalí Campañó i Eugenia Zampicchiatti).
- *Brujas, caza de brujas y mujeres*, Silvia Federici, Traficantes de sueños: Madrid, 2021, 114 pp. (recensió a càrrec de Carla Rivera Blanco).
- D'imminent publicació, *La creación de la escuela de criminología crítica de Barcelona. La institucionalización académica de una nueva mirada sobre el control social y punitivo (1980-2020)*, Guthmann Y. i Rivera Beiras I., Barcelona: Tirant Lo Blanch, 2023 (recensió a càrrec de Yanina Guthmann).

*****

Per acabar, assenyalar que esperem tornar a complir amb la periodicitat semestral de la revista. Això anirà en benefici d'aquesta iniciativa cultural, millorarà el seu nivell d'indexació i, el més important, consolidarà així un paradigma crític que en la Sociologia del control penal que sostenim fa unes quatre dècades, esdevé cada cop més necessari en els temps contemporanis. Des del Comitè de Redacció desitgem un bon final d'any i millor inici de 2023 en què esperem tornar-nos a trobar amb energies renovades.

Crítica penal y poder “nueva época”

Direcció:

Iñaki Rivera Beiras

Comitè de redacció:

Rodrigo Chaverra

Carlo Gatti

Maia Giancarelli

Lucía Sbriller

Col·laboren en aquest número:

Luigi Ferrajoli

Alicia Alonso

Bruno Amaral

Joana Bertran

Carlos Caramuti

Jesús Carreras Aguerri

Andrea Casamento

Miguel Chimienti

Alejandro Forero

Victoria Fraga

Paz Francés

Christina Giannoulis

Natalia Giraldo

Altamira Guelbenzu

Solange Hilbert

María José Masís Méndez

Marta Monclus

Nuria Montfort

Laura Palacios

Naya Parra

Marina Quezado Soares

Carla Rivera Blanco

Bruno Rotta Almeida

Rachele Stroppa

Yenifer Suarez Díaz

Mariana Tavora

Juan Manuel Ternero

Cecilia Toro

Almut Wellmann